

**Перелік
основних ювілейних та пам'ятних дат,
пов'язаних із Харківщиною,
на 2015 рік**

1640 р.	375-річчя заснування міста Зміїва
1640 р.	375-річчя заснування с. Юрченкове Чугуївського району
1655 р.	360-річчя заснування міста Куп'янська
1655 р.	360-річчя заснування с. Липці Харківського району
1670 р.	345-річчя заснування с. Гороховатка Борівського району
1675 р.	340-річчя заснування смт Нова Водолага
1675 р.	340-річчя заснування с. Перекоп Валківського району
1685 р.	330-річчя заснування с. Гусаровки Балаклійського району
1685 р.	330-річчя заснування с. П'ятигірське Балаклійського району
1685 р.	330-річчя заснування с. Шелудьківка Зміївського району
1700 р.	315-річчя заснування смт Шарівка Богодухівського району
1730 р.	285-річчя заснування с. Верхній Бишкін Первомайського району
1775 р.	240-річчя заснування у м. Харкові першої типографії
1780 р.	235-річчя зі становлення міста Харків центром Харківського намісництва
1795 р.	220-річчя заснування с. Новомиколаївка Шевченківського району
1805 р.	210-річчя з дня створення Харківського художнього музею
1820 р.	195-річчя від дня народження Харитоненка Івана Герасимовича, відомого цукрозаводчика, мецената
1830 р.	185-річчя заснування с. Мосьпанове Чугуївського району
1835 р.	180-річчя з перетворення Слобідсько-Української губернії у Харківську губернію
1835 р.	180-річчя від дня народження Алчевського Олексія Кириловича, власника Харківського торгового банку, українського гірничозаводчика, мецената
1855 р.	160-річчя заснування с. Надеждине Близнюківського району
1870 р.	345-річчя заснування с. Мельникове Валківського району
1870 р.	345-річчя від дня відкриття Харківського заводу «Червоний Жовтень» (раніше-Харківський чавуноливарний завод)

1885 р.	110-річчя заснування Будянського фарфоро-фаянсового заводу
1895 р.	120-річчя заснування смт Куп'янськ-Вузловий
1895 р.	120-річчя заснування Харківського зоопарку
1900 р.	115-річчя заснування смт Краснопавлівка Лозівського району
1910 р.	105-річчя заснування станції «Швидкої допомоги»
1920 р.	95-річчя заснуванню музею Слобідської України ім. Г. Сковороди (нині – Харківський історичний музей)
1925 р.	90-річчя заснування Харківського національного академічного театру опери та балету
1925 р.	90-річчя закінчення будівництва стадіону «Металіст»
1930 р.	85-річчя закінчення будівництва Харківського аеропорту
1940 р.	75-річчя заснування дитячої залізниці «Мала Південна»
1955 р.	60-річчя початку роботи Харківської телевізійної студії

Січень

08 січня 1865 р.	Народився Туган-Барановський Михайло Іванович, відомий економіст, історик, громадський діяч
27 січня 1790 р.	Народився Гулак-Артемівський Петро Петрович, український письменник, педагог, у 1841-1849 рр. – ректор Харківського університету
28 січня 1935 р.	Народився Попеску Теодор Костянтинівич, український артист балету, соліст з 1963 р. Харківського театру опери та балету
29 січня 1805 р.	Засновано Харківський університет, перший вищий навчальний заклад на Слобожанщині

Лютий

02 лютого 1765 р.	Народився Осиповський Тимофій Федорович, відомий математик, філософ, ректор Харківського університету (1813-1825 рр.)
06 лютого 1925 р.	У Харкові вийшов перший номер піонерської газети «На зміну» (з 1934 р. – «Зірка»)
18 лютого 1900 р.	Народилася Петрусенко Оксана Андріївна, українська оперна співачка, народна артистка УРСР

24 лютого 1925 р.	Народилася Попова Любов Василівна, українська оперна співачка, народна артистка УРСР, у 1948-1980 рр. – солістка Харківського театру опери та балету
----------------------	--

Березень

01 березня 1845 р.	Заснована 1-а фельдшерська школа на «Сабуровій дачі» (с 1953 р. – медичне училище № 1)
06 березня 1920 р.	Засновано Харківський інститут мікробіології і імунології ім. І.І.Мечникова (раніше – Харківський бактеріологічний інститут)
11 березня 1900 р.	Народився Козловський Іван Семенович, видатний співак, народний артист СРСР, у 1924-1926 рр. – соліст Харківського театру опери та балету
19 березня 1895 р.	Народився Максим Рильський, видатний український поет, академік, перекладач кращих творів світової літератури
24 березня 1935 р.	Відкриття пам'ятника Шевченку Тарасу Григоровичу, видатному українському поету, художнику

Квітень

15 квітня 1930 року	На території Університетського саду розпочалося будівництво Будинку проектів, в якому з 1950 року розміщується Харківський Національний університет ім. В.Н. Каразіна
17 квітня 1930 р.	Засновано Харківський національний університет будівництва та архітектури (раніше – Харківський інженерно - будівельний інститут)
17 квітня 1930 р.	Засновано Харківський національний аерокосмічний університет ім. М.Є.Жуковського (раніше – Харківський авіаційний інститут)
23 квітня 1920 р.	Народився Тютюнник Григорій Михайлович, український письменник

Травень

02 травня 1935 р.	Відкрито клуб «Харчовик» у м. Харкові
03 травня 1845 р.	Народився Мечников Ілля Ілліч, видатний біолог, один з основоположників ембріології, імунології і мікробіології

09 травня 1945 р.	70-річчя перемоги у Великій Вітчизняній війни 1941-1945 рр.
15 травня 1935 р.	Засновано Харківський національний університет «Юридична академію України ім. Ярослава Мудрого» (раніше – Харківський інститут радянського будівництва і права)
22 травня 1840 р.	Народився Кропивницький Марко Лукич, український драматург, актор, режисер

Червень

04 червня 1895 р.	Народився Яловий Михайло Омелянович (псевдонім Юліан Шпола), український радянський письменник,
05 червня 1930 р.	Засновано ВАТ «Український науково-дослідний і конструкторський інститут хімічного машинобудування «УкрНДІхіммаш»
12 червня 1920 р.	У Харкові відкрито Перший державний театр для дітей
27 червня 1910 р.	Народився Батицький Павло Федорович, радянський військовий діяч, Маршал Радянського Союзу, Герой Радянського Союзу

Липень

01 липня 1895 року	Засновані 2-га міська та 17-та клінічні лікарні (раніше – Миколаївська лікарня)
03 липня 1925 р.	Скасовано Харківську губернію: її територію розділено на 4 округи: - Ізюмський, Куп'янський, Сумський та Харківський
08 липня 1930 р.	Заснована Українська державна академія залізничного транспорту (раніше - Харківський інститут інженерів залізничного транспорту)
08 липня 1930 р.	Засновано Харківський національний автомобільно-шляховий університет (раніше – Харківський автомобільно-шляховий інститут)
12 липня 1915 р.	Народився Тронько Петро Тимофійович, український історик, перший віце-президент Української академії історичних наук, Герой України, академік НАН України, заслужений діяч науки і техніки
16 липня 1990 р.	Верховна Рада Української РСР прийняла Декларацію про державний суверенітет України

23 липня 1930 р.	Засновано Харківський національний технічний університет сільського господарства ім. П.Василенка (раніше – Харківський інститут механізації та електрифікації сільського господарства)
24 липня 1930 р.	Засновано у м. Харкові практичний технологічний інститут (нині – Національний технічний університет «ХПІ»)
28 липня 1765 р.	Відповідно до указу Катерини II прийнято маніфест, згідно з яким була створена Слобідсько-Українська губернія; м. Харків стає губернським містом
28 липня 1895 р.	Народився Костенко Валентин Григорович, український композитор, педагог і музикознавець; з 1923 р. – професор Харківського музично-драматичного інституту та музичний керівник Українського радіо
30 липня 1920 р.	Створена Харківська рентгенівська академія (нині – Харківський НДІ медичної радіології ім. С.П. Григор'єва АМН України)
31 липня 1945 року	Засновано Харківський гідрометеорологічний технікум

Серпень

1925 р.	Засновано інститут з проектування нових шахт на півдні країни (нині – ВАТ по проектуванню будівництва підприємств вугільної промисловості «Південдіпрошахт»)
20 серпня 1880 р.	Утворення Харківського історичного архіву (нині – Державний архів Харківської області)
22 серпня 1844 р.	Засновано Харківський завод транспортного машинобудування ім. В.О. Малишева (нині – ДП «Завод ім. В.О. Малишева»)
23 серпня 1975 р.	Достроково здано до експлуатації першу пускову дільницю Харківського метрополітену, який став шостим у СРСР і другим в Україні

Вересень

1920 р.	Заснована Курязька колонія ім. О.М. Горького
06 вересня 1935 р.	Відкрито Харківський Палац піонерів – перший в Україні
19 вересня 1995 р.	ІХ сесія Харківської міської ради затвердила герб і прапор міста Харкова

22 вересня 1835 р.	Народився Потебня Олександр Опанасович, український філолог, з 1875 р. – професор Харківського університету
-----------------------	---

Жовтень

1960 р.	Засновано Харківський театр юного глядача (нині – Харківський обласний театр для дітей та юнацтва)
01 жовтня 1930 р.	Заснована Харківська академія міського господарства (раніше – Харківський інститут комунального господарства НКВС УРСР, з 1955 р. – Харківський інститут інженерів комунального господарства)
08 жовтня 1930 р.	Народився Кирпичов Віктор Львович, вітчизняний вчений у галузі механіки, перший директор Харківського технологічного інституту (1885-1898 рр.)
13 жовтня 1860 р.	Народився Самокиш Микола Семенович, український радянський живописець і графік
22 жовтня 1930 р.	Засновано Харківський національний економічний університет (раніше – Харківський інженерно-економічний інститут)

Листопад

1920 р.	Створено перший в Україні Харківський юридичний інститут у складі об'єднання гуманітарних вузів (нині – Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого)
06 листопада 1855 р.	Народився Яворницький Дмитро Іванович, український історик, археолог, фольклорист, письменник, академік АН УРСР
12 листопада 1885 р.	Народився Ситенко Михайло Іванович, український ортопед, з 1926 р. – директор Харківського науково-дослідного інституту ортопедії та травматології. У 1940 році інституту надано ім'я Ситенка М.І.
28 листопада 1930 р.	Розпочато спорудження Харківського тракторного заводу (ХТЗ) ім. С.Орджонікідзе

Грудень

18 грудня 1835 р.	Народився Дурново Петро Павлович, у 1866-1879 рр. - Харківський губернатор
24 грудня	День працівників архівних установ
25 грудня 1925 р.	Перейменовано Кінну площу у м. Харкові на площу Повстання (до 20-річчя першої революції у Росії)